

1337-1453: Razboiul de 100 de ani

Conflict cu efecte devastatoare pentru Franta, acest razboi a fost determinat de interese dinastice, afirmate dupa stingerea dinastiei franceze a Capetienilor atat de regele Angliei Eduard al III-lea, cat si de regele Incoronat al Frantei, Filip al VI-lea de Valois, dar si de probleme teritoriale.

Acestea din urma proveneau din disputa anglo-franceza asupra Flandrei si din refuzul lui Eduard al III-lea de a presta juramant de vasalitate regelui Frantei pentru Guyanne, teritoriu francez aflat in posesia monarhiei engleze.

Desi potentialul economic, militar si demografic al Frantei era net superior Angliei, acesta era subminat de absenta solidaritatii marilor principii teritoriali cu monarhia franceza, ei actionand deseori de partea Angliei, de ineficienta sistemului de recrutare militara francez in comparatie cu cel britanic si de insuficienta resurselor banesti ale regalitatii franceze in timpul desfasurarii ostilitatilor. Razboiul se deschide cu o hotarare de natura economica: stoparea exportului de lana engleza catre Flandra, ceea ce echivala cu sufocarea economiei acestei regiuni.

Flandra este nevoita sa accepte o alianta cu Anglia, chiar daca, teoretic, era vasala Frantei. Urmeaza conflicte cu caracter local, care culmineaza cu prima mare batalie a razboiului: lupta de la Crecy (1346), precedata de devastarea Normandiei de catre armata engleza. Dezastrul armatei franceze a fost provocat de arcazii englezi care au scos din lupta cavaleria grea franceza. Dupa zece ani, situatia s-a repetat in timpul bataliei de la Poitiers (1356), in urma careia regele Frantei, Ioan cel Bun, a fost luat prizonier. In urma tratatului de la Bretigny, Intregul sud-vest al Frantei intra sub control englez.

Urmasul lui Ioan cel Bun, Carol al V-lea (1364-1380), denunta acest tratat si impreuna cu conetabilul du Guesclin reuseste sa restabileasca situatia si sai alunge pe englezi din cea mai mare parte a teritoriului francez. Dupa moartea lui Carol al V-lea urmasul sau, Carol al VI-lea, minor si prezentand probleme mentale este tutelat de unchii sai, putere; revenind marilor principii. Acestia ajung sa se angajeze intr-un sangeros razboi civil purtat intre casele princiare d'Armagnac si de Burgundia.

In 1414 Parisul este ocupat de armata lui Bernard d'Armagnac, iar burgunzii se aliaza cu Anglia. Dupa un an, armata engleza condusa de Henric al V-lea debarca pe sol francez si reuseste, in conditii de minoritate numerica absoluta, sa infranga din nou trupele franceze, in batalia de la Azincourt.

Victoria este urmata de proclamarea sa ca rege al Frantei si de ocuparea nordului tarii, inclusiv a Parisului. In momentul in care existenta Insasi a statului francez era amenintata, si-a facut aparitia Ioana d'Arc. Ea insuflbeste armata franceza a lui Carol al VII-lea (1422-1461) si reuseste sa elibereze in 1429 Orleans, Troyes, Chalons, Reims.

Dupa arderea ei pe rug sub acuzatia de vrajitorie (1430), englezii au pierdut razboiul. Pana In 1453, cand are loc ultima batalie, cea de la Castillon, Anglia a pierdut toate teritoriile franceze pe care le detinuse, cu exceptia portului Calais.